

آبیاری ۲۰۰۰ هکتار از مزارع با فاضلاب

به گفته مدیرکل محیط‌زیست استان تهران تا زمانی که طرح فاضلاب تکمیل نشود، مشکل آلودگی محصولات کشاورزی به قوت خود باقی است

در کنار خطر فاضلاب، سم‌پاشی غیراستاندارد و خارج از حیطه مجاز نیز آفت دیگری است که سلامت غذایی شهروندان را تهدید می‌کند / عکس: محمد مهبیانی - جام‌جم

امین جلالوند / گروه جامعه

وقتی فاجعه‌ای زیاد تکرار می‌شود، رفته‌رفته برای خیلی‌ها طبیعی می‌شود. این جملات شاید بهترین وصف حال برای مزارع آلوده پایتخت باشد؛ مزارعی که به گفته مدیرکل محیط‌زیست استان تهران، ۳۰ درصد اراضی آن با فاضلاب آبیاری می‌شود.

روز گذشته، محمدهادی حیدرزاده در حالی از آلودگی حدود یک سوم مزارع پایتخت به ایلنا خبر داد که هنوز هم بسیاری از شهروندان تهرانی بدون آن که حتی گاهی خودشان هم متوجه باشند، سبزیجات و میوه‌هایی را مصرف می‌کنند که با فاضلاب شهری و صنعتی آبیاری می‌شود. معاون مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت در گفت‌وگو با جام‌جم می‌گوید: آمار دقیقی در دست نیست، ولی گمان می‌کنیم که حدود دو هزار هکتار از اراضی کشور با فاضلاب آبیاری می‌شود.

نکته جالبی که رضا غلامی به آن اشاره می‌کند، بحث ناتوانی دستگاه‌های مسئول برای ردیابی محصولات غذایی آلوده به فاضلاب است.

به گفته این مقام مسئول، فقط حدود هزار هکتار از زمین‌های کشاورزی و محصولات آنها کدبندی شده است، ولی دیگر زمین‌های کشاورزی کشور، کدبندی نشده‌اند و به همین دلیل نمی‌توانیم در صورتی که یک محصول

کشاورزی با فاضلاب آبیاری شده باشد، رد و نشانی دقیق مزارع این محصولات را پیدا کنیم.

وقتی هم معلوم نباشد که کدام محصول از کدام زمین کشاورزی حاصل شده است، در نتیجه می‌شود این محصول را در هر جای کشور توزیع کرد و هیچ پیگیری قانونی هم برای تولیدکننده متخلف وجود نخواهد داشت.

تصور کنید وقتی یک سبزی آبیاری شده با فاضلاب در همه میادین تره‌بار پایتخت توزیع شود و شما ندانید که این محصول در کدام مزرعه حاصل شده است، در نتیجه نمی‌توانید از توزیع بیشتر این محصول جلوگیری کنید، زیرا اصلاً نمی‌دانید منبع این سبزی‌های آلوده در کجا واقع شده است.

■ حل نشدن مشکل در گرو تکمیل شبکه فاضلاب
از یک طرف وزارت بهداشت که مسئول نظارت بر محصولات کشاورزی در میادین میوه و تره‌بار است، مدعی است که محصولات کشاورزی کدگذاری نشده است که تشخیص محصول آلوده به تشخیص زمین آلوده منجر شود.

وزارت بهداشت تأکید دارد که شناسایی زمین‌های آلوده و وظیفه این وزارتخانه نیست و این کار در حیطه محیط‌زیست است.

از طرف دیگر، مدیرکل محیط‌زیست استان تهران

می‌گوید تا زمانی که شبکه فاضلاب تکمیل نشود، مشکل آلودگی محصولات کشاورزی جنوب تهران به قوت خود باقی است.

گفته می‌شود که انشعابات این شبکه نیز حداقل چهار تا پنج سال طول می‌کشد تا وصل شود و بنابراین تا وقتی شرکت آب و فاضلاب، نتواند طرح شبکه فاضلاب پایتخت را تکمیل کند و مسیر همه فاضلاب‌های پایتخت مشخص و ساماندهی نشود، نمی‌توان توقع داشت که تولید محصولات کشاورزی آلوده به فاضلاب از بین برود.

■ فاضلاب: منشأ انواع بیماری‌ها

به گفته متخصصان، محصولات کشاورزی که با آب فاضلاب، آبیاری می‌شوند، انواع و اقسام بیماری‌ها را به بدن انسان وارد می‌کند.

دکتر عباس مومن‌زاده، متخصص بیماری‌های عفونی در گفت‌وگو با جام‌جم توضیح می‌دهد که آبیاری سبزی‌ها و سایر محصولات کشاورزی با آب فاضلاب می‌تواند فلزات سنگین و خطرناکی مثل نیترات و سرب را به بدن انسان وارد کند.

به گفته این متخصص، این فلزات سنگین موجود در فاضلاب‌ها وارد بدن انسان می‌شود و می‌تواند عملکرد مغز را مختل کند و حتی گاه بیماری‌هایی مثل سرطان را برای مصرف‌کننده به همراه بیاورد.

البته این بیماری‌ها در شرایطی است که محصول آبیاری شده با فاضلاب را به‌خوبی بشوید، اما اگر این محصولات را درست نشوید، مشکلات مضاعف دیگری هم در انتظار مصرف‌کننده خواهد بود.

مومن‌زاده خاطر نشان می‌کند که اگر مثلاً سبزی آبیاری شده با فاضلاب را درست نشوید، این سبزی‌ها می‌توانند انواع انگل‌ها، میکروب‌ها و ویروس‌ها را هم به بدن انسان منتقل کند و در نتیجه این وضعیت، ابتلا به بیماری‌هایی مثل حصه و وبا هم با خوردن این محصولات کشاورزی آلوده دور از انتظار نیست.

■ سم‌پاشی غیراستاندارد سبزی‌ها

چند ماه قبل معاون بهداشت وزیر بهداشت هشدار داده بود که نزدیک به ۴۲ درصد سبزی‌ها به فلزات سنگین نظیر سرب، کادیوم و نیترات آلوده هستند و از نظر سموم نیز، ۵۲ درصد سبزی‌ها بیشتر از حد مجاز به سم‌ها آلوده‌اند. یعنی باید در نظر داشت که علاوه بر خطر فاضلاب، سم‌پاشی غیراستاندارد و خارج از حیطه مجاز نیز آفت دیگری است که سلامت غذایی شهروندان را تهدید می‌کند.

حال با این حساب این پرسش پیش می‌آید که آیا تا پنج سال دیگر و تا زمان تکمیل شبکه فاضلاب، باید همچنان شهروندان سبزی‌های آلوده‌ای را بخورند که می‌تواند سلامت همه مردم را به خطر بیندازد؟